

STICHTING WINGS TO VICTORY

AIRWAR MUSEUM / AIRMEN MEMORIAL ZEELAND

Crash No 281

Bf-110 4488

22-06-1943

Duivendijke

22 juni 1943

Wellicht de meest intensieve dag wat betreft de luchtoorlog in en om Zeeland begon in de nacht van 21 op 22 juni met een zeer geslaagd bombardement op Krefeld door 705 bommenwerpers van Bomber Command. De pathfinders hadden het doel uitstekend gemarkeerd en de 2306 ton explosieven werden nauwkeurig afgeworpen. Het gehele stadscentrum, 47% van de bebouwde oppervlakte, werd door oncontroleerbaar geworden branden verwoest en 1056 mensen kwamen bij deze aanval om het leven!

Fighter Command ondersteunde de operaties met 36 intruder – en interdictie sorties boven de bezette ge-bieden. Niet minder dan 44 vliegtuigen – 17 Halifaxes, 9 Lancasters, 9 Wellingtons en 9 Stirlings – gingen verloren; de meeste door het optreden van de Nachtjagd. Twaalf verliezen vielen onder de Pathfinders terwijl eveneens opmerkelijk is dat 6 van de 19 Halifaxes van No.35 squadron niet terug keerden. Volgens een Duitse opgave bleven drie geallieerde machines in het Zeeuwse luchtruim achter.

Meldungen aus den Niederlanden

- 0100 Absturz eines Feindflugzeuges unbekannt Musters bei Stavenisse (Insel Tholen) in die Oosterschelde, wobei Schicksal der Besatzung unbekannt.
- 0202 Abschluß einer Lancaster 40 km westlich Goeree über See durch Nachtjäger wobei Schicksal der Besatzung unbekannt.
- 0230 Abschluß einer Boeing 6 km von Wemeldinge in die Oosterschelde durch Flak wobei Schicksal der Besatzung unbekannt.

Het identificatieprobleem.

Wederom hebben wij hier een levensgroot identificatieprobleem in die zin dat er veel meer vermissingen bekend zijn dan aan voorvallen kon worden gemeld. Dit wordt nog eens extra in de hand gewerkt doordat de terugvluchten over een breed front plaatsvonden, een front dat liep van het luchtruim boven België via Zeeland tot aan Zuid-Holland toe en ook daar namen de nachtjagers hun kansen waar!

Na uitvoerige bestudering van de beschikbare gegevens¹ blijkt dat er voor de waarnemingen van 01.36, 01.41, 01.53, 02.09, 02.21 en 02.55 uur geen Nachtjagd claims kunnen worden getraceerd. Niettegenstaande zijn de waarnemingen zonder meer betrouwbaar en kunnen deze niet nader verklaarde verliezen een gevolg zijn van Flakschade (zie melding van 01.05 uur) als gevolg van de Flakgordel rondom Krefeld maar ook door vuuropeningen van de aan de kust opgestelde Flak en van op positie liggende vaartuigen van de Kriegsmarine. Derhalve worden – met het nodige voorbehoud – zes geallieerde en één enkel Duits verlies hierna weergegeven.

Alternatieve doelen in Zeeland.

Van slechts één bommenwerper is bekend dat deze haar gehele bomlading – bestaande uit één 4000 lbs en 2,7 ton brisant alsmede 1,8 ton brandexplosieven – afwierp boven Goeree-Overflakkee.

Voorts rapporteerde de Kriegsmarine dat rond 02.30 uur verschillende vaartuigen van het Rheinflottille in de Oosterschelde met boordwapens werden aangevallen. Gezien de vele luchtgevechten tijdens deze nacht is het zeer goed mogelijk dat enkele verdwaalde kogels de schepen hebben getroffen!

¹ Manuscript Drs. Theo Boiten

Flakkommandeur Vlissingen

- 0049 Flakalarm! In Richtung 10-11 mehrere feindliche Ziele, Entfernung -?- (onleesbaar!)
- 0052 Scheinwerfer 4 und 6 nehmen Motorengeräusche in Richtung 6-7 wahr.
- 0055 Feuerverbot für Raum Hamster!
- 0059 Feuererlaubnis für Raum Hamster!
- 0105 **Schweres Flakfeuer in Richtung 2-3, weit!**
Fluko Breda meldet Einflüge feindlicher Bomberverbände. Die FuM.Geräte fassen Ziele auf, die aber nördlich außer Bereich der Waffen einfliegen.
- 0108 Feuerverbot für Hamster.
- 0110 Flakalarm! Luchs hat neues Ziel., Sophie hat Ziel auch aufgefaßt.
- 0113 **Nordbatterie beobachtet Nachtjäger in Richtung 1 im Luftkampf!**
- 0117 (bis 0118) **Nordbatterie meldet brennende und abstürzende Maschine in Richtung 1.**
- 0119 Laut Scheinwerfer 13 abspringende Piloten in Richtung 3.
- 0126 **Nachtjagdauswertung Wespe bestätigt Abschluß des eigenen Nachtjägers!**
- 0129 Kampfmittel melden Motorengeräusche aus Richtung 9 näherkommend.
Flakfeuer in Richtung 4!
- 0130 (bis 0131) **Flugmeldeposten Gefechtsstand Flakkommandeur beobachtet Luftkampf und Abschluß in Richtung 2-3!**
- 0136 (bis 0137) **Kampfmittel melden einen weiteren Luftkampf und Absturz in Richtung 2.**
- 0138 Scheinwerfer 11 nimmt Motorengeräusche aus Richtung 10 wahr näherkommend.
- 0141 **Nordbatterie beobachtet Abschüsse in Richtung 3 und 1!**
- 0151 Olga hat Ziel aufgefaßt.
- 0153 **Motorengeräusche in Richtung 4-5 und Luftkampf!**
- 0156 Feuererlaubnis für Raum Hamster.
Nordbatterie beobachtet Luftkampf in Richtung 11!
- 0159 Flakalarm! Westkapelle meldet Abschluß in Richtung 11!
- 0200 **Im Flukobereich Breda werden insgesamt 12 Abschüsse bestätigt!** Spitze der feindlichen Rückflüge steht bei Nijmegen und das Hauptangriffsziel war Krefeld.
- 0201 Scheinwerfer 5 meldet Motorengeräusche aus Richtung 11 näherkommend.
- 0205 (bis) Cäsar und Sofie haben Ziele aufgefaßt; Feuerverbot für Raum Hamster.
- 0207 Feuererlaubnis für Raum Hamster.
- 0209 **Flugmeldeposten Gefechtsstand Flakkommandeur beobachtet Abschluß in Richtung 2!**
- 0221 **Ein weiterer Abschluß in Richtung 1!**
- 0230 Feuerverbot für Raum Hamster.
- 0232 **wird ein weiterer Abschluß in Richtung 12 beobachtet!** Feuererlaubnis für Raum Hamster.
- 0244 Flakalarm! Luchs hat neues Ziel aufgefaßt.
- 0247 Cäsar hat Ziel aufgefaßt.
- 0252 Ein feindliches Ziel bei Goes.
- 0255 **beobachtet Nordbatterie in Richtung 3 eine brennende Maschine!**
- 0303 Die feindlichen Rückflüge stehen bei Nijmegen und Rotterdam.
- 0305 Flakalarm! Luchs hat neues Ziel.
- 0306 Die Maschine ist außer Bereich ausgeflogen.
- 0313 Kriegswache Achtung! Es ist noch mit weiteren Rückflügen zu rechnen.
- 0315 Kriegswache Ruhe.

Runnymede Memorial Panel 15		
Sgt. Leonard Arthur Harrison		mia
Runnymede Memorial Panel 152		
Sgt. Norman Nicholas England		mia
Runnymede Memorial Panel 148		
Sgt. Norman Melcalfe		mia
Runnymede Memorial Panel 159		
Sgt. James Henry Arlow		mia
Runnymede Memorial Panel 140		
- Halifax Mk.II (W1157) van No.77 squadron – om 23.51 uur gestart van Elvington Yorkshire – was lost without trace en ook hier gaat op dat mogelijk één van de vele waarnemingen van de Flakkommandeur op het verlies van deze machine betrekking kunnen hebben gehad.
Sgt. Michael John Fitzgerald		mia
Runnymede Memorial Panel 149		
Sgt. Robert Foster		mia
Runnymede Memorial Panel 149		
Sgt. George Wood		mia
Runnymede Memorial Panel 170		
Flg.Off. Reginald Charles Bishop		mia
Runnymede Memorial Panel 123		
Wr.Off. Frederick Oswald Turner	RCAF	mia
Runnymede Memorial Panel 180		
Sgt. Joseph Michael Dalton		mia
Runnymede Memorial Panel 147		
Sgt. James Johnston McPherson		mia
Runnymede Memorial Panel 158		
- Halifax Mk.II (JD206) van No.102 (Ceylon) squadron – om 00.01 uur gestart van Pocklington Yorkshire – werd op de terugvlucht tijdens het overvliegen van de kust nabij Goeree – Overflakkee door Flak getroffen. De zwaar beschadigde machine vloog vervolgens dicht onder de kust naar het zuiden waarna tenslotte op 30 kilometer uit de kust ter hoogte van Le Havre een noodlanding op zee moest worden uitgevoerd. Om 06.35 uur meldde een Mustang patrouille de crew waarna om 15.30 uur een tweede zichtmelding werd gerapporteerd door een Typhoon formatie. Om 19.00 uur landden twee Walrus amphibie toestellen van No.277 squadron bij de dinghy en werd de bemanning aan boord genomen. De piloot en twee anderen gingen aan boord van de eerste, waarna deze naar Martlesham Heath vertrok. De tweede machine nam de overigen aan boord maar was daardoor zo zwaar beladen, dat men taxiend richting kust voer totdat de crew kon worden overgedragen aan een MGB van de RN.
Sgt. S.G.Honey		safe
Sgt. A.J. Dick		safe
Sgt. R. Ward		safe
Sgt. R.O. Tudberry		safe
Sgt. J. Brennan		safe
Sgt. F.R. Hayward		safe
Sgt. D.A. Wagar		safe

- Lancaster Mk.III (ED885) van No.156 squadron – om 00.07 opgestegen van Warboys Huntingdonshire – was lost without trace en ook hier weer is het mogelijk dat één van de vele waarnemingen van het Flakkommando op deze machine van toepassing kunnen zijn.

Plt.Off. John Adam Marson	RNZAF	mia
Runnymede Memorial Panel 198		
Sgt. Edward Albert Bowman		mia
Runnymede Memorial Panel 143		
Sgt. George Alfred Philip Edwards		mia
Runnymede Memorial Panel 148		
Sgt. Frederick John Willett		mia
Runnymede Memorial Panel 169		
Sgt. Joseph Arthur Ottey		mia
Runnymede Memorial Panel 160		
Sgt. Albert Shacklady		mia
Runnymede Memorial Panel 164		
Sgt. George Wilfred Brown		mia
Runnymede Memorial Panel 143		

- Wellington Mk.X (HZ519) van No.429 squadron – om 23.37 uur gestart van East Moor Yorkshire – werd om 01.18 uur neergeschoten door Major Kurt Holler (I./NJG 1).

De machine stortte ter hoogte van Stavenisse in het Keeten, een uitloper van de Oosterschelde.

Op 26 juni werden drie omgekomen bemanningsleden in een dinghy bij Wemeldinge aangetroffen waarna zij twee dagen later op de Noorder begraafplaats ter aarde werden besteld.

Flt.Sgt. John Kopchuck	RCAF	†
Flt.Sgt. James Patrick Gallery O'Reilly	RCAF	†
Flt.Sgt. Casimir Frank Orlinski	RCAF	†

In eerste instantie kon slechts Sgt.Orlinski als zodanig worden geïdentificeerd.

Duidelijkheid omtrent de anderen kon eerst met een schrijven van het Rode Kruis van 21 december 1945 worden gegeven.

Flt.Sgt. Ernest Alexander Star	RCAF	mia
Runnymede Memorial Panel 185		

In de rubberboot lag nog een nimmer geïdentificeerd lijk dat volgens het Rode Kruis aan Sgt. Star toebehoorde. Waar de opvattingen van het RK op zijn gebaseerd is mij onbekend maar deze zijn niet door de Commonwealth War Graves Commission overgenomen.

Sgt. William Parkinson	RCAF	mia
Runnymede Memorial Panel 185		

- Wellington Mk.X (HF518) van No.431 (RCAF-Iroquois) squadron – om 23.33 uur opgestegen van Burn Yorkshire – was lost without trace en ook hier weer zou één van de waarnemingen van de Flakkommandeur op het verlies betrekking kunnen hebben. Niet uit te sluiten is dat dit toestel werd onderschept door Lt. Wilhelm Johnen (2./NJG 1), die claimde om 02.33 uur een Wellington te hebben neergeschoten.

Wg.Cdr. John Coverdale		mia
Runnymede Memorial Panel 118		
Flg.Off. John Brian Godfrey Bailey		mia

Runnymede Memorial Panel 123		
Plt.Off. George Charles William Parslow		mia
Runnymede Memorial Panel 132		
Flg.Off. Bruce Samuel Fudge	RCAF	mia
Runnymede Memorial Panel 173		
Wr.Off. Herman Stanley Fawns	RCAF	mia
Runnymede Memorial Panel 180		

- o Messerschmitt Bf 110E-2 (G9+AD) van III./NJG 4 – vliegbasis Gilze-Rijen – werd om 01.41 uur tijdens een onderschepping door een boordschutter van een bommenwerper neergeschoten.
Het toestel stortte neer in het Rietveld gelegen tussen de Zwaardweg en de Slikweg te Duivendijke, op één kilometer ten noorden van Moriaanshoofd te Schouwen.
Major Kurt Hollerⁱⁱ †
Hij werd ter aarde besteld op Ehrenfriedhof Zypendaal, de erebegraafplaats van NJG 1.
Fw. Robert Gotha †
Deze slaagde erin om de machine tijdig met zijn parachute te verlaten. Met slechts lichte verwondingen kwam hij veilig bij Kerkwerve aan de grond.

Am 22.6.1943 startete die Besatzung Major Holler – Fw. Gotha um 00.38 Uhr zur Nachtjagd. Beim Angriff auf ein viermotoriges Kampfflugzeug erhielt das eigene Flugzeug Beschuß. Hierbei muß Major Holler tödlich getroffen worden sein, denn der Bordfunker hörte nach einem Einschlag nur noch ein Stöhnen seines Flugzeugführers. Das Flugzeug wurde steuerlos und begann abzustürzen. Der Bordfunker sprang daraufhin mit dem Fallschirm ab. Major Holler wurde tot aus den Trümmern geborgen.

Proces-Verbaal Marechaussee Brouwershaven

Ik heb de eer U het navolgende te melden. Op den 22 juni 1943 werd mij, Martinus Louwerse, Marechaussee tevens onbezoldigd rijksveldwachter te Duivendijke, behorende tot opgemelde Groep, toen ik op patrouille was, door Gerardus Boot te Duivendijke, medegedeeld dat in den afgelopen nacht, omstreeks 1.30 uur, een vliegtuig naar beneden was gestort in het rietveld, gelegen tussen den Zwaardweg en Slikweg te Duivendijke.
Direct heb ik mij daarheen begeven en ter plaatse gekomen zijnde, zag ik een verbrand vliegtuig liggen. Duitse militairen waren bezig om de omgeving af te zoeken naar overblijfselen van het vliegtuig, terwijl de Duitse Politie uit Zierikzee ook ter plaatse verscheen, die mij eenige vragen stelde, die ik niet goed kon begrijpen. Volgens mededeeling van Gerardus Boot voornoemd, was er hedennacht een parachutist in de gemeente Kerkwerve terecht gekomen. Daar bedoeld vliegtuig onder militaire bewaking bleef, heb ik mij direct naar huis begeven om mijn Commandant te Zierikzee en Brouwershaven telefonisch met het ongeval in kennis te stellen. Tevens kwam ik den Heer Burgemeester der gemeente Duivendijke tegen, die ik in kennis heb gesteld van hetgeen ik gehoord en gezien heb.
Voor zover bekend, zijn er geen persoonlijke ongelukken door het neerstorten van het vliegtuig voorgekomen

-
- ⁱ Deze claim kan echter ook van toepassing zijn op de Lancaster van No.156 squadron.
- ⁱⁱ Ten tijde van zijn dood had Major Holler 19 overwinningen op zijn naam gebracht.